

VLG - Een vereniging voor
iedereen met belangstelling
voor plattelandsgeschiedenis

p/a Hollandseweg 1
6706 KN Wageningen
| www.vlg.wur.nl
t 0317 482096

Vereniging voor
Landbouw-
geschiedenis

Het bestuur van de VLG wil u graag periodiek op de hoogte houden van de activiteiten en nieuwsberichten van de vereniging. Met de Nieuwsbrief willen we aandacht besteden aan verenigingsnieuws, aan recent verschenen publicaties, nieuws vanuit het wetenschapsgebied, aan evenementen, tentoonstellingen en lezingen/symposia, en aan berichten van zusterverenigingen

In deze tweede Nieuwsbrief besteden we onder meer ruim aandacht aan een aantal recent verschenen publicaties én aan een onlangs gehouden conferentie. Het bestuur van de VLG wil graag haar bijdrage leveren aan het bundelen en verspreiden van kennis voortkomend uit onderzoek aan de verschillende universiteiten op dit terrein. We zijn blij met het verslag van Anton Schuurman van de conferentie *Agrarian capitalism in the preindustrial Low Countries: local, regional and global dimension*. De conferentie is gehouden op vrijdag 16 juni 2023 op het IISG in Amsterdam, NW Posthumus Instituut):

Verenigingsnieuws

Op 10 mei vond de ALV van onze vereniging plaats. In deze vergadering is onder dankzegging afscheid genomen van onze penningmeester Richard Paping, en van Sophie Elpers. Bij acclamatie zijn in het bestuur verkozen Merijn Knibbe als penningmeester, en Sven Lefèvre.

Reserveer in uw agenda!

De excursie voor dit najaar staat gepland voor vrijdag 22 september! Er wordt hard gewerkt aan een bezoek aan West-Friesland. Zo gauw het programma rond is, zullen we dit mailen en op de website aankondigen.

Verdrietig nieuws is dat op zaterdag 8 april van dit jaar Clara van den Ban is overleden. Zij was jarenlang een vast gezicht op ALV's, studiedagen en excursies. Clara van den Ban was alumnus van de WUR en heeft veel betekend voor afgestudeerde en gepromoveerde vrouwen aan deze instelling. Zo was zij een van de oprichters van het Vrouwennetwerk Wageningse Ingenieurs (VWI) en meer dan vijftig jaar actief binnen de VVAO, het kennisnetwerk van hogeropgeleide vrouwen. Daarnaast vervulde zij vele functies in het onderwijsveld, steeds gericht op het bevorderen van (hoger) onderwijs voor meisjes en vrouwen. Zie voor een uitgebreid memoriam: <https://www.vwi-netwerk.nl/nieuws/item/in-memoriam-clara-van-den-ban>

Hoe belangrijk het opkomen voor de positie van vrouwen was en is, toont het verhaal op Resource van de WUR. De moeder van Clara van den Ban is Mien Visser. Zij was de eerste vrouwelijke hoogleraar in Wageningen, maar haar portret ontbreekt in de eregalerij. Wel dook onlangs een schilderij op waarop zij staat afgebeeld. Het bleek gemaakt te zijn als herinnering aan de studierichting Huishoudkunde. Jeanne van Poppel zocht uit wie de maakster was. Dit verhaal kunt u lezen op: <https://www.resource-online.nl/index.php/2023/05/12/maker-kunstwerkje-mien-visser-bekend/>

Recent verschenen publicaties

Rural history / binnenland

Piet van Cruyningen, juli 2023

Heidemij

De Nederlandsche Heidemaatschappij heeft een traditie van gedenkboeken waarin vaak nogal aan zelffelicitering wordt gedaan. Dit jaar is echter een boek verschenen waarin het verleden van de Heidemij kritisch bevraagd wordt. Lennert Savenije heeft uitgebreid en diepgaand onderzoek gedaan naar de rol van de Heidemij tijdens de depressie van de jaren dertig en de Tweede Wereldoorlog. Vooral de rol van president-directeur Staf ligt onder het vergrootglas. Hij moest zoals velen schipperen tijdens de bezetting en was zeker geen aanhanger van de nieuwe orde, maar maakte wel enkele vreemde uitglijders.

Lennert Savenije, *Werk in uitvoering. De Nederlandsche Heidemaatschappij in crisis en oorlogstijd* (Amsterdam: Querido, 2023) 463 p. ISBN 9789021469836

De dam bij Wijk

Vorig jaar was het 900 jaar geleden dat de dam bij Wijk bij Duurstede werd aangelegd, waardoor de Kromme Rijn werd afgesloten. Dit maakte ontginningen in het gebied mogelijk en de aanleg van een nieuwe vaarweg naar Utrecht (de Vaartsche Rijn) noodzakelijk. Veertig jaar geleden verscheen over dit gebied de klassieker *Het Kromme Rijngebied in de Middeleeuwen* van Cornelis Dekker. Nu heeft een groep auteurs het gebied weer onder de loep genomen, waarbij aandacht besteed wordt aan landschap, samenleving en machtsverhoudingen voor en na de afsluiting.

A.A.B. van Bommel, K.M. Cohen, J. van Doesburg, T. Hermans, J.H. Huiting, E.L. Poppe, J. Renes en K. van Vliet, *De dam bij Wijk en het Kromme Rijngebied in de middeleeuwen* (Hilversum: Verloren, 2022) 256 p. ISBN 9789464550191

Rural history / buitenland

Anton Schuurman, juni 2023

Wanneer iemand op de hoogte wil blijven van wat er zoal op agrarisch/ruraal historisch gebeurt in Europa en met zijn onderzoek wil aansluiten bij hedendaagse discussies, is het zinvol naar drie series te kijken:

- 1) CORN-series (een Gents/Leuvens initiatief vooral verbonden met Erik Thoen; uitgegeven door Brepols)
- 2) Rural history in Europe (met als grote animator Gérard Béaur; eveneens uitgegeven door Brepols)
- 3) Boydell Studies in Rural History (daarvoor Routledge; met Richard Hoyle)

De drie series zijn niet officieel, maar in de praktijk sterk verbonden met het CORN-netwerk, het Rural History netwerk binnen de European Social Science History conference en de twee jaarlijkse EURHO conferenties (in september 2023 in Cluj in Roemenië).

Waar de CORN-serie oorspronkelijk meer agronomisch was en de tijd voor 1800 bestreek en de Rural History in Europe meer politiek en vanaf 1850 was, is het profiel van de drie series op dit moment wat minder strak.

De drie laatste boeken van elke serie hadden net zo goed in één van de andere kunnen verschijnen.

In de CORN-serie is als laatste verschenen:

Brassart, L., Marache, C., Pan-Montojo, J., & Van Molle, L. (Eds.). (2022). *Making Politics in the European Countryside, 1780s - 1930s*. Turnhout: Brepols. Hierin zijn maar liefst 13 bijdragen gebundeld in drie delen:

Part 1. The shock of wars and revolutions, c. 1780-1850

Introduction, Laurent Brassart (Univ. Lille)

1. Jean-Pierre Jessenne (Univ. Lille), "Consensus or conflicts? Politics in towns and villages between the Seine and the North Sea, c. 1780-1830"
2. Laurent Brassart and Maxime Kaci (Univ. Lille), "From rural homelands to national bordered lands? Nation building and politicization in border villages, 1789-1815"
3. Niels Grüne (Univ. Innsbruck), "Social inequality and the dynamics of political translocalisation: rural communities in nineteenth-century Germany"
4. Jesper Lundsby Skov (Univ. Southern Denmark), "Peasant politicians and democracy. How Peasants contributed to the democratization of Denmark, 1788-1849"

Part 2. Shifting repertoires of collective action, c. 1850-1920

Introduction, Juan Pan Montojo (Univ. autonoma Madrid)

5. Alexandre Dupont (Univ. Strasbourg), "A war within the war: peasant' attacks against the forests during the Franco-Prussian war, 1870-1871"
6. Oscar Bascuñan Añover (Univ. Complutense Madrid), "Punishment meted out by the community. Politics and popular justice in rural Spain, 1895-1923"
7. Nadine Vivier (Univ. Le Mans), "Electoral practices in French villages at the time of male universal suffrage. From rural collective action to individualism"
8. Edouard Lynch (Univ. Lyon II), "Collective peasant struggles under the Third Republic in France: an opportunity to learn and deploy new protest tactics"

Part 3. Political parties in the countryside, c. 1850-1940

Introduction, Leen Van Molle (Univ. Leuven)

9. Milan Repa (Univ. Brno), "Between the nation and self-interest: the Czech Peasantry in Moravia at the Daybreak of Civil Society, 1848-1914"

10. Erik Bengtson and Josefin Hägg Lund (Univ. Lund), “Agrarian Politics in Sweden, c. 1850-1950”
11. Florencia Peyrou (Univ. autonoma Madrid), “Spanish republican discourses on the countryside, 1840-1894”
12. Jordi Planas and Raimon Soler-Becerro (Univ. Barcelona), “Agricultural associations and political parties in the transition to mass politics in Catalonia, 1890-1936”
13. Miguel Cabo (Univ. Santiago de Compostela), “Agrarian parties in Europe prior to 1945 and beyond”

De titels van de bijdragen spreken voor zich. Het boek probeert vooral te laten zien dat boeren geen passief object in de geschiedenis waren, en niet per se altijd conservatief en traditioneel.

Persoonlijk trokken me vooral deel twee en drie aan. In deel twee geeft Juan-Pan Montojo een mooie inleiding waarin hij naar de boeren probeert te kijken vanuit het perspectief van collectieve actie van Charles Tilly. Deel drie biedt een mooi gevarieerde bloemlezing van het ontstaan/veranderen van agrarische partijen in verschillende delen van Europa, iets waarover we sinds het standaardwerk van Gollwitzer, Heinz (Ed.). (1977). *Europaeischen Bauernparteien im 20. Jahrhundert*. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag, weinig over hebben gehoord.

Bij Boydell en Brewer verscheen de mooie bundel van Segers, Yves, & Van Molle, Leen (Eds.). (2022), *Agricultural knowledge networks in rural Europe, 1700-2000*. Woodbridge and Rochester (NY). Een breed samengestelde bundel waarbij het vooral om kennis verspreiding in de agrarische wereld gaat. Dit is de inhoudsopgave:

1. Introduction: Knowledge and its Networks in Rural Europe: From the Early Eighteenth to the Late Twentieth Century 1 Yves Segers and Leen Van Molle
2. Agricultural Literature in Scandinavia and the Anglo-Saxon Countries as an Indicator of a Deep-Rooted Economic Enlightenment, c.1700–1800 26 Janken Myrdal
3. Peasant Eyes: A Critique of the Agricultural Enlightenment 50 Verena Lehmbrock
4. Fighting the Angoumois Grain Moth: Henri-Louis Duhamel du Monceau and his Network of Entomological Observers 75 Pierre-Etienne Stockland

5. 'Promoting and Accelerating the Progress of Agriculture': A Case Study of Agricultural Societies in the Doncaster District, South Yorkshire, England 94 Sarah Holland
6. 'Proper Values' in Agriculture: The Role of Agricultural Associations in Knowledge Dissemination in Hungary, 1830–1880 113 Zsuzsanna Kiss
7. 'The Eye of the Master'. Livestock Improvement and Knowledge Networks in Belgium, 1990–1940 132 Dries Claeys and Yves Segers
8. Bridging Rural Culture and Expert Culture: The Agrarian Press in Galicia, c.1900–c.1950 155 Miguel Cabo and Lourenzo Fernández Prieto
9. Farmers Facing a Body of Expertise: the Activities and Methods of the Departmental Services for Agriculture in Oise (France), 1945–1955 177 Laurent Herment
10. Technical Change and Knowledge Networks in England, 1945–1980s 199 Paul Brassley
11. Communicating an Innovation: Building Dutch Progeny Testing Stations for Pigs 218 Steven van der Laan

Nederland is in deze bundel (bijdrage 11) vertegenwoordigd met een mooie twintigste eeuwse studie van Steven van der Laan, een van de projecten van het onderzoeksprogramma van Bert Theunisse uit Utrecht.

Het meest recente boek uit de Béaur-serie is, met ook hier een Nederlandse bijdrage en wel van Ronald Plantinga, Merijn Knibbe en Marijn Mollema in het eerste deel:

1. Introduction Laurent Herment, Daniel Lanero Taboas, Lourenzo Fernandez Prieto, Carin Martiin.
- Part 1: Animal husbandry and dairy production and consumption
2. Figuring the Past: statistics as cultural artefacts in British agri-culture from the mid-nineteenth to the mid-twentieth century Karen Sayer
3. Shifting feeding strategies in Swedish dairy farming, from the late 19th to the late 20thc. Carin Martiin
4. The devil is always in details. Good and bad oilseed cakes at the end of the nineteenth century in France and Italy Luca, Andreoni & Laurent Herment
5. 'Cattle improvement and dairy specialization. The long transition from cattle multifunction to dairy production in Galicia (1920-1975)' Telmo Otero Rodríguez & Daniel Lanero Táboas, HISTAGRA, University of Santiago de Compostela
6. 'Innovations and associations in the Italian dairy cattle breeding. The case study of the Frisona Italiana (1946-1975)' Marco Marigliano, PhD Stud. Università Cattolica del Sacro Cuore (Piacenza-Cremona), Italy

7. 'Complementary paths of bio-based productivity growth in Dutch Dairying, 1950-1990' Ronald Plantinga, Merijn Knibbe & Marijn Molema, Fryske Akademy, the Netherlands
8. 'From massification to upgrading a long run view of the recent trends in dairy consumption in Spain' Fernando Collantes, University of Zaragoza, Spain

Part 2: Veterinarians and antibiotics

9. 'Reproduction Work: Veterinarians, Artificial Insemination, and the Production of Reproductive Health in Swedish Dairy Cattle, 1910-1960' Karl Bruno, Royal Institute of Technology (KTH), Stockholm
10. 'The role of the Veterinary profession in the improvement of livestock in Contemporary Spain (1910-1936)' Diego Conde Gómez & Lourenzo Fernández Prieto, HISTAGRA, University of Santiago de Compostela.
11. "When Science is not enough Antibiotic growth promoters and the precautionary principle within the European Union" Kristina Nordéus, DVM, PhD; Agricultural Counsellor; Permanent Representation of Sweden to the EU (Vet).
12. "Too much antibiotic in aquaculture too? The emergence of a public problem in France retraced through actors' discourses" Annick Jacq, CNRS EA 610 Université Paris Saclay (microbiologist).
Centre National de la Recherche Scientifique, Groupe d'Histoire et de Diffusion des Sciences d'Orsay, Etudes sur les Sciences et les Techniques, EA 1610, Université Paris-Sud.
13. 'Who is paying? On a system innovation compensating for (over)use of antibiotics in Swedish pig meat production' Alexandra Waluszewski, Dept. of Economic History, Uppsala University (Economist)
14. Rise and fall of ecopathology. The thwarted development of a preventive approach to animal health (France, 1970s-1980s) Nicolas Fortané

Deze bundel kunnen we lezen als een voorzetting van de Van Molle/Segers bundel.

Het zijn allemaal bundels van artikelen wat ze soms wat vermoeiend maakt, maar het zijn evenzoveel voorbeelden om de agrarische en plattelandsgeschiedenis uit een nationaal historisch kader te halen en te kijken naar verschillen en overeenkomsten op een Europees niveau waardoor nieuwe dingen opvallen en betekenis krijgen.

De drie series zijn alle drie aanwezig in de bibliotheek van de Wageningen Universiteit.

Nieuws vanuit het wetenschapsgebied

Biografie Cornelis Hendrik Edelman, hulp gevraagd

Ongeveer een jaar geleden zijn wij, Roel During en Wim de Haas, begonnen met het werken aan een biografie van de bodemkundige C.H. Edelman. Hij speelde een cruciale en stimulerende rol zowel nationaal als internationaal. In Nederland staat hij onder meer bekend als oprichter van de Stichting voor Bodemkartering en als mede-uitvinder van de z.g. Edelmanboor, die wordt gebruikt in het bodemonderzoek.

Wij hebben inmiddels veel archiefonderzoek gedaan en met zijn directe familie gesproken, maar zijn nog steeds op zoek naar andersoortige bronnen waarin hij voorkomt: brieven, foto's, egodocumenten, lokale geschiedenissen, enz.

Naast informatie over hemzelf zijn we ook geïnteresseerd in informatie over de mensen die een rol hebben gespeeld in zijn leven. Bijvoorbeeld de ondergedoken studenten met wie hij tijdens de oorlog een bodemkaart van de Bommelerwaard heeft gemaakt, zijn in 1942 overleden collega Oosting, of zijn tweede vrouw Alida Vlam.

Als u ons kunt helpen, wilt u dan een mailtje sturen naar onderstaand mailadres. Alle informatie is welkom.

Roel During (nu werkzaam bij Wageningen Environmental Research)

Wim de Haas (momenteel hoofdredacteur van het tijdschrift Landschap)

E-mailadres om te reageren: wim.dehaas@wur.nl

Mooi nieuws over onderzoek naar landbouw en platteland aan Nederlandse universiteiten.

Agrarian capitalism in the preindustrial Low Countries: local, regional and global dimensions. (Vrijdag 16 juni 2023. IISG in Amsterdam, NW Posthumus Instituut). Verslag van een colloquium

Anton Schuurman (Wageningen University), 2023.

Erg rijk bedeed is op dit moment de studie van de Middeleeuwen en de Vroegmoderne Tijd in Nederland niet. En al zeker niet die naar landbouw en platteland in deze periodes. De organisatoren Bram Hilkens (Erasmus

Universiteit) en Sam Miske (VU) van de conferentie over agrarisch kapitalisme in de Nederlanden mogen dus bij voorbaat al gefeliciteerd worden met hun initiatief waarmee ze een groot aantal, jonge onderzoekers bijeen hebben gebracht.

Verslag van de presentaties

Piet van Cruyningen (Wageningen Universiteit) legde in zijn bijdrage de nadruk op de aanwezigheid van grootschalige commerciële landbouw die via de markten voor kapitaal, arbeid en land toegang had tot de productiefactoren. Draggers van deze kapitalistische landbouw waren zowel stedelijke elites als boeren zelf. In Holland, met zijn nadruk op veehouderij, zag hij wel commerciële bedrijven die ook nog eens groeiden, maar waar weinig loonarbeid werd gebruikt. In Engeland zag hij in de Fenlands eveneens een commerciële landbouw, zonder dat deze kapitalistisch was. De waarde van het begrip agrarisch kapitalisme ligt voor hem in dat het helpt het proces van overgang naar grootschalige landbouwbedrijven, de snelheid waarmee en de mate waarin dat plaats heeft gevonden, te analyseren.

De tweede spreker Arnoud Jensen (Universiteit van Antwerpen) stelde het verband tussen het voorkomen van korte termijnpachten en de zorg voor de vruchtbaarheid van de bodem ter discussie, zoals dat bijvoorbeeld was gelegd in het in 2021 verschenen rapport *Soil as natural capital* van Richard Bardgett en Joke van Wenssum. De korte termijncontracten, vaak gezien als teken van agrarisch kapitalisme, leiden tot het streven naar kortetermijnwinst en dus tot uitputting van de bodem. Jensen liet zien dat ook een andere redenering mogelijk was gebaseerd op de notie van ecologisch rentmeesterschap waarbij zowel de pachters als de verpachters baat hadden. De pachters omdat de bodem hun kapitaal was, de verpachters omdat als ze het land opnieuw wilde verpachten, het juist niet te zeer verslechterd mocht zijn. Hoe belangrijk zij dit vonden, bleekt uit de pachtcontracten die hij bestudeerde. Hierin stonden allerlei bepalingen die gericht waren op het behoud van de bodem. Weliswaar erkende hij dat commodificatie van de grond, de afwezigheid van pachters en de afname van zelfvoorzienende landbouw omstandigheden waren die het ecologisch rentmeesterschap konden en deden ondermijnen, maar een

automatisch verband tussen korte termijncontracten en bodemverslechtering was er niet.

Jim van der Meulen (Rijksuniversiteit Gent) is een naast zijn onderzoek naar grootgrondbezitters een nevenonderzoek begonnen naar het regelen van jachtrechten en bevissing. In het gebied dat hij bestudeert, de Veluwe, kwamen deze vooral terecht bij de adel. Deze maakte er eerder een status gebruik van dan een financieel gebruik. Het verwerven van de rechten bleek ook een onderdeel te zijn van de competitie met nieuwkomers. Met andere woorden: er vonden machtsverschuivingen plaats, en daarin werden de adellijke privileges, die nu te koop waren, gebruikt.

Reinder Klinkhamer (Rijksuniversiteit Gent) probeert een model te maken om vast te stellen of een regio meer een *peasanteske* samenleving is geweest of een agrarisch kapitalistische. Variabelen die hij daarin bestudeert zijn betrokkenheid op de markt, de schaal van de bedrijven, de mate van specialisatie, het gebruik van loonarbeid en of er in de desbetreffende regio sprake is van duurzame economische groei. Hij paste zijn model toe op de regio's Culemborg en het land van Bergh (Gelderse Liemers) in de late Middeleeuwen. Zijn bevindingen gaven hem aanleiding de eerste meer in de agrarisch kapitalistische, de tweede in de *peasanteske* hoek te plaatsen.

Harm Zwarts (Rijksuniversiteit Groningen) sprak over zijn onderzoek naar het bezit van hervormde diaconieën. Belegden zij in land, in aandelen? En als in aandelen: in wat voor – de Republiek, provinciale, lokale? Hij zag in de achttiende eeuw een duidelijk verschil tussen wat er in Holland gebeurde en in de rest van de Republiek. De diaconieën uit Holland investeerden vooral in financiële producten; de landprovincies in land, en als ze in geldproducten investeerden vaak in lokale en informele leningen. Een opvallende conclusie van zijn onderzoek was ook dat financiële producten heel lang konden renderen.

Als laatste sprak Sam Miske over de kolonisatie van de Banda eilanden. Daar kwam heel veel bij elkaar: handelskapitalisme dat iets goedkoop probeert te kopen en duur te verkopen; kolonialisme in zijn meest duistere variant – de

Banda-eilanden werden veroverd en de bevolking vermoord, verbannen of tot slaaf gemaakt; en de VOC vestigde een monopolie op kruidnagels, en creëerde plantages waarbij de kennis van de tot slaafgemaakten essentieel was voor de productie. Dat de productie van kruidnagels in de achttiende eeuw terugliep, deed de VOC niet – men had immers toch een monopolie.

De gepresenteerde studies getuigden van een krachtig bestaan van de studie van landbouw en platteland en probeerden door hun focus op de context van agrarisch kapitalisme een bijdrage te leveren aan beter inzicht erin. Zoals uit deze samenvatting blijkt, was het voor de een een waardevoller begrip dan voor de ander.

Om verder te lezen

Voor diegenen die er meer van willen weten van veranderingen in en verschillen tussen landbouwbeoefening, blijft de CORN-bundel van Peter Hoppenbrouwers en Jan Luiten van Zanden uit 2001 *getiteld Peasants into farmers? The transformation of rural economy and society in the Low Countries (middle ages-19th century) in light of the Brenner debate* een belangrijk uitgangspunt. Daarin staat ook een artikel van Jan de Vries die nogmaals opkomt voor zijn specialisatie-model als verklaringsgrond voor een commerciëlere en grootschaliger landbouw. Een model dat expliciet de steden en consumptie betreft in de verklaring en bovendien uitgaat van de *agency* van huishoudens tegenover het meer op uitbuiting en machtsverhoudingen gerichte model van Brenner, en het structurele Malthusiaanse model van de eerste Wageningse school. Belangrijk zijn ook de studies van Erik Thoen en Tim Soens die via het begrip sociaal agro-systeem geprobeerd hebben meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling van en verschillen in de landbouw van België. Verder wil ik nog wijzen op het artikel van Jan Bieleman in de BMGN uit 1990 *getiteld De verscheidenheid van de landbouw op de Nederlandse zandgronden tijdens 'de lange zestiende eeuw*. Hierin legt hij deze verscheidenheid uit op basis van geografische omstandigheden, marktomstandigheden en Von Thuniaanse ringen rond (verschuivende) economische brandpunten. Bas van Bavel doet in zijn boek *Manors and markets. Economy and society in the Low Countries, 500-1600* uit 2001 iets soortgelijks, maar legt meer nadruk op

regionale verschuivingen in de tijd, op machtsverhoudingen en, steunend op de econoom Mancur Olson, polarisatie en verstarring. Bruce Campbell spreekt in zijn boek uit 2016 *The Great Transition. Climate, Disease and Society in the Late Medieval World* in feite ook landbouwveranderingen aan. Hij brengt de discussie verder en maakt hem eigentijdser door veel nadrukkelijker ecologische omstandigheden en klimaat, alsmede de mondiale verbindingen en afhankelijkheden erbij te betrekken. Tenslotte noem ik hier nog Niek Koning die met zijn dissertatie uit 1994 getiteld *The failure of agrarian capitalism. Agrarian politics in the United Kingdom, Germany, the Netherlands and the United States, 1846-1919* analyseert hoe onder de nieuwe productieverhoudingen het landbouw grootbedrijf het verliest van het gezinsbedrijf. In zijn recentere *Food Security, Agricultural Policies and Economic Growth. Long-term Dynamics in the Past, Present and Future* uit 2017, probeert hij een analyse kader te scheppen voor de langere termijn en wereldwijd. Essentieel voor hem is dat het gebruik van fossiele brandstoffen zowel de productie- als de marktomstandigheden fundamenteel hebben gewijzigd waardoor marktregulering en overheidsingrijpen in de landbouwproductie essentieel zijn geworden.

Alle hier genoemde titels zijn aanwezig in de UB van Wageningen University, en ook in die van de meeste andere universiteitsbibliotheken.

Evenementen/Tentoonstellingen

Op de website zijn de links opgenomen naar voor onze vereniging relevante musea. Mocht u leden willen wijzen op een evenement/tentoonstelling, mail dan Janny Bloembergen (Jannybloembergen@gmail.com) met het verzoek een bericht op de website van de VLG te zetten.

Lezingen/symposia

Mocht u leden willen wijzen op een interessante lezing/symposium, mail dan Janny Bloembergen (JannyBloembergen@gmail.com) met het verzoek een bericht op de website van de VLG te zetten.

Zusterverenigingen

Mocht u voor de leden relevante informatie hebben mail dan Janny Bloembergen (JannyBloembergen@gmail.com) met het verzoek een bericht op de website van de VLG te zetten.